

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Emund Lagmands Saga

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Emund Lagmands Saga", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1817_306_14-intro-shoot-idm149.pdf (tilgået 31. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Forlæg og oversættelsen

Til den samlede oversættelse fra 1818-1823 havde Grundtvig brugt følgende udgaver af *Heimskringla* som forlæg: Gerhard Schønings norrøn-dansk-latinske udgave (3 bind, 1777-1783), Peder Claussøn Friis' danske oversættelse (i udgaven fra 1633 eller 1757) og Johan Peringskiölds norrøn-svensk-latinske udgave 1697 (Lundgreen-Nielsen 2010, s. 56). Der findes intet, som indikerer, at Grundtvig havde andre forlæg i forbindelse med brudstykket fra *Danne-Virke*.

Forholdet mellem forlæg og Grundtvigs oversættelse skal ikke gennemgås her. En behandling af de tidlige oversættelsesforsøg gives i indledningen til *Prøverne*, afsnit 5. Ligesom tilfældet var med disse første forsøg, gennemgår "Emund Lagmands Saga" også en forandring under arbejdet med den samlede oversættelse. Her findes den i bind 2 (1819), kapitel 48 (s. 136-145). Som et enkelt eksempel vises nedenfor det første afsnit af teksten i tre versioner: først Holtsmarks norske og nogenlunde ordrette oversættelse fra 1942 efter det norrøne forlæg, dernæst Grundtvigs oversættelse fra 1817, og til sidst oversættelsen fra den samlede udgave i 1819:

Det var en mann som het Emund fra Skare, han var lagmann der i Vestre-Gautland og var en av de klokeste og mest veltalende menn som var. Han var av stor ætt og hadde mange frender, steinrik var han også. Folk sa han var full av baktanker og bare måtelig å stole på. Han var den mektigste mannen i Vestre-Gautland, nå som jarlen var borte (*Snorres Konge Sagaer* 1942, s. 247).

Der var en Lagmand i Vester-Gothland som heed Emund af Skare, og som nu, da Røgnvald Jarl havde forladt Landet, bar Prisen blandt Folket, thi han feilede hverken for Kløgt eller Talegaver, var af fornem Byrd, havde stort Frændskab og megen Formue, men det var en huul Broder, saa man kunde ikke troe ham, uden paa det Halve ("Emund Lagmands Saga" 1817, s. 354).

og Bønderne henvendte sig derpaa til Laugmanden i Vester-Gøthland: Edmund af Skara, og bad ham være deres Bud til Kongen; thi han var nu, efter Jarlens Bortreise, den mægtigste Mand i Landet, var desuden af en fornem og talrig Slægt, havde mange Midler, besad baade Vid og Veltalenhed, og var en huul Broder, i hvem man ikke let slog Bund! (Snorre Sturluson 1818-1823, bind 2, s. 137).

Af eksemplet ovenfor kan det anes, at Grundtvig forholder ganske frit og meddigtende til originalen. Nordmanden Peter Andreas Munch giver i fortalen til sin oversættelse fra 1859 en karakteristik af Grundtvigs samlede oversættelse, som også kan siges at gælde for det behandlede brudstykke:

Den bærer, som alle hans Arbejder, Genialitetens Præg; Versene, der heelt igjennem ere omdigtede, ej ligefrem oversatte, læses især med Velbehag, og i Fortællingen selv er Meningen overalt nøjagtigt gjengiven. Men dog har denne Oversættelse aldrig kunnet faa ret Indgang hos det norske Folk. Den er nemlig mere en Omlædning i dansk Folkesprog, end en virkelig Oversættelse; meget er derved blevet aldeles uforstaaeligt for Menigmand i Norge, og det Hele har faaet et vist Anstrøg af Spøg og Løjer, der ikke ret synes at passe med Grundtekstens ædle Simpelhed (*Norges Konge-Sagaer* 1859, s. XXXVI f.).